

Sygn. akt **IV C 46/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Robert Masznicz

Protokolant: sekretarz sądowy Kamila Osica

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D.

przeciwko pozwanemu, którym jest

spółka akcyjna pod (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1) Oddała powództwo

2) zasądza od powoda M. D. na rzecz pozwanego spółki akcyjnej pod firmą (...)Bank spółka akcyjna z siedzibą w W. kwotę 17 zł (siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR (del.) Robert Masznicz

Sygn. akt **IV C 46/16**

UZASADNIENIE WYROKU

Pozwem z dnia 12 stycznia 2016 r. (data stempla pocztowego) M. D. (powód) wytoczył przeciwko spółce akcyjnej pod firmą (...)Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (pozwany bank) powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu wykonawczego wystawionego dnia 25 czerwca 2015 r. przez pozwaną, któremu Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie nadał klauzulę wykonalności przeciwko powodowi na rzecz pozwanej w dniu 26 lipca 2015 r. w sprawie o sygn. akt I Co 1541/15.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, wydając postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności pozwanemu na rzecz powoda, oparł się jedynie na oświadczeniu pozwanej zawartej we wniosku o nadaniu klauzuli wykonalności i nie wziął pod uwagę faktu, że wskazane w bankowym tytule egzekucyjnym roszczenie uległo przedawnieniu przed dniem wniesienia przez pozwaną wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

(pozew – k. 3 i n.)

W odpowiedzi na pozew, złożonej dnia 17 października 2016 r. (data stempla pocztowego), pozwany bank wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm

przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazał, że powództwo powinno zostać oddalone jako bezzasadne, albowiem nie doszło do przedawnienia odpowiedniej wierzytelności.

(odpowiedź na pozew – k. 119 i n.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Dnia 18 lutego 2010 r. A. D. (1), jako pożyczkobiorca, zawarła z pozwanym bankiem umowę, określoną jako umowa pożyczki hipotecznej – (...) numer (...) (umowa).

Zgodnie z § 2 umowy pozwany bank udzielił pożyczkobiorcy pożyczki przeznaczonej na cel i w kwocie w szczególności umowy na warunkach określonych w umowie oraz regulaminie.

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy, zabezpieczenie spłaty pożyczki zostało szczegółowo wskazane w części V szczególnej umowy. Wskazano tam w szczególności, że jednym z zabezpieczeń umowy jest hipoteka zwykła na kwotę 207.348,97 zł oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 1.145.144,28 zł, które to hipoteki zostaną wpisane odpowiednio na miejscu pierwszym oraz drugim w księdze wieczystej lokalu mieszkalnego o powierzchni 44,25 m.kw, położonego przy ul. (...) w W., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla W.w W. VI Wydział Ksiąg Wieczystych i Hipoteki prowadzi księgę wieczystą o oznaczeniu KW (...).

Zgodnie z § 8 ust. 1 umowy, pozwany bank miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, a w razie zagrożenia upadłością pożyczkobiorcy z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku:

- a) niedotrzymania przez pożyczkobiorcę któregokolwiek z warunków pożyczki;
- b) niewykonania lub nieterminowego regulowania przez pożyczkobiorcę zobowiązań wobec banku, w szczególności w przypadku, gdy pożyczkobiorca zalega w całości lub części z zapłatą dwóch rat pożyczki i pomimo wezwania do zapłaty listem poleconym nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania tegoż wezwania.

(dowód: umowa pożyczki – k. 129 i n.)

W dniu zawierania pożyczki właścicielami wskazanej nieruchomości byli A. D. (2) w udziale $\frac{3}{4}$ oraz M. D. w udziale $\frac{1}{4}$. Pozwany pozostawał współwłaścicielem nieruchomości w chwili zamknięcia rozprawy.

(bezsporne)

Jednym z zabezpieczeń umowy było oświadczenie powoda, że na podstawie art. 97 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1996 r. - Prawo bankowe, wobec ustanowienia hipoteki zwykłej i hipoteki kaucyjnej na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy udzielonej pożyczkobiorcy na podstawie umowy, poddaje się on egzekucji według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.) i wyraża zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego przez pozwanego banku do kwoty 352.493,25 zł, odpowiadającej sumie hipotek ustanowionych na rzecz pozwanego banku w celu zabezpieczenia pożyczki na nieruchomości oznaczonej jako lokal mieszkalny o powierzchni 44,25 m.kw, położony przy ul. (...) w W., dla której Sąd Rejonowy dla W.w W. VI Wydział Ksiąg Wieczystych i Hipoteki prowadzi księgę wieczystą o oznaczeniu KW (...).

(dowód: oświadczenie o poddaniu się egzekucji – k. 70)

Dnia 21 marca 2013 r. pozwany bank wypowiedział pożyczkobiorcy umowę kredytu wzywając do spłaty całej kwoty zobowiązania.

(wypowiedzenie umowy kredytu – k. 137 i n.)

Dnia 14 lipca 2014 r. pozwany bank wypowiedział umowę powodowi, jako dłużnikowi rzeczowemu.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki – k. 139 i n.)

Dnia 24 kwietnia 2015 r. pozwany bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny oznaczony jako BTE (...), w którym zapisano, że w księgach pozwanego banku figuruje wymagalne zadłużenie wobec powoda, na które składają się kwota należności głównej w wysokości 206.5003.85 zł, odsetki umowne od dnia 7 sierpnia 2012 r. do dnia 6 maja 2013 w wysokości 16.012,65 zł, odsetki za opóźnienie od dnia 11 sierpnia 2012 r. do dnia 24 kwietnia 2015 r. w wysokości 60.820,40 zł oraz kwota 551,22 zł tytułem opłat i prowizji. Następnie tego samego dnia pozwana złożyła do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie wniosek o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności na swoją rzecz przeciwko powodowi.

Dnia 28 lipca 2015 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w sprawie o sygn. akt I Co 1541/15 nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) na rzecz pozwanego banku przeciwko powodowi.

(dowód: dokumenty w załączonych aktach sprawy o sygn.. I Co 1541/15 przed Sądem Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu)

Dnia 5 października 2015 r. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla (...)w W. M. W. wpłynął wniosek pozwanego banku o wyegzekwowanie od powoda należności na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego opatrzonego nadaną klauzulą wykonalności.

(dowód: wniosek egzekucyjny – k. 100 i n.)

Dnia 15 grudnia 2015 r. na podstawie tamtego bankowego tytułu egzekucyjnego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...)w W. M. W. wszczął egzekucję z udziału 1/4 własności nieruchomości przysługującego powodowi, dla której Sąd Rejonowy dla W.w W. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...)

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości – k. 107)

Stan faktyczny nie był przedmiotem sporu między stronami i został potwierdzony dokumentami załączonych do pozwu i odpowiedzi na pozew oraz dokumentami składającymi się na załączone akta postępowania o nadanie klauzuli wykonalności oraz akta postępowania egzekucyjnego. W takim stanie Sąd poczynił ustalenia faktyczne zgodnie z tymi dokumentami na podstawie art. 244 i 245 K.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo podlegało oddaleniu w całości, gdyż wierzytelność objęta bankowym tytułem egzekucyjnym nie jest przedawniona, a poza tym niedopuszczalne jest podnoszenie zarzutu przedawnienia świadczenia głównego przez dłużnika rzeczowego, czyli odpowiadającego z tytułu własności rzeczy na podstawie ustanowionej hipoteki na nieruchomości.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty i przedawnienie roszczenia. Skoro w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, przepis ten może mieć

zastosowanie jedynie do zdarzeń wyżej wymienionych lub podobnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r. I CSK 282/08).

Powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego twierdząc, że egzekwowane roszczenie uległo przedawnieniu.

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (u.k.w.h.) przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza jednak uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej, a przepisu tego nie stosuje się jedynie do roszczeń o świadczenia uboczne.

Oznacza to, że nawet w przypadku przedawnienia roszczenia, pozwany bank, jako wierzyciel hipoteczny, ma prawo uzyskania zaspokojenia roszczenia przez egzekucję z nieruchomości tej części wierzytelności, która obejmuje świadczenie główne, w tym wypadku stanowiące niespłacony kapitał w kwocie 206.504,85 zł. Ustalenie, że roszczenie uległo przedawnieniu, powodowałoby niemożność egzekwowania jedynie świadczeń ubocznych, w tym wypadku odpowiednich odsetek umownych i karnych oraz odsetek za opóźnienie w spłacie kapitału, wreszcie opłat i innych prowizji.

Powodowi, jako właścicielowi nieruchomości obciążonej przysługuje zatem zarzut przedawnienia wyłącznie co do wymienionych w tytule egzekucyjnym świadczeń ubocznych.

Zgodnie z art. 117 § 2 Kodeksu cywilnego (k.c.), po upływie przedawnienia, ten przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia. Zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. powód powinien w takim razie udowodnić, że upłynął czas przewidziany przez ustawodawcę jako okres przedawnienia. W razie wykazania takiej okoliczności przez powoda, pozwany bank powinien ewentualnie wykazać, że w tym czasie zaszły zdarzenia, które zgodnie z ustawą przerwały bieg przedawnienia i że w związku z tym nie doszło do przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 118 k.c., okres przedawnienia egzekwowanego roszczenia, jako związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej pozwanego banku, wynosi 3 lata

Zgodnie z art. 120 § 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Zgodnie z art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się

- 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
- 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;
- 3) przez wszczęcie mediacji.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 u.k.w.h., jeżeli wymagalność wierzytelności hipotecznej zależy od wypowiedzenia przez wierzyciela, wypowiedzenie jest skuteczne względem właściciela nieruchomości niebędącego dłużnikiem osobistym, gdy było dokonane w stosunku do niego.

Według wyjaśnionych przepisów w ustalonym stanie faktycznym nie doszło do przedawnienia wierzytelności objętej bankowym tytułem, gdyż przed upływem okresu trzyletniego liczonego od chwili wymagalności roszczenia, pozwany bank podjął czynności, które oczywiście przerwały bieg przedawnienia i roszczenie pozostawało nieprzedawnione w chwili zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie.

Roszczenie z tytułu wypowiedzianej umowy nie było wymagalne przed dniem 21 marca 2013 r., tj. przed dokonaniem przez pozwany bank wypowiedzenia względem A. D. (1). Bieg przedawnienia rozpoczął się od dnia 29 marca 2013 r., gdy roszczenie stało się wymagalne, tj. z upływem 7 dni od dnia 21 marca 2013 r.

Wymagalne roszczenie pozostawało nieprzedawnione, gdy dnia 14 lipca 2014 r. pozwany bank wypowiedział umowę kredytu hipotecznego powodowi, jako dłużnikowi rzeczowemu i gdy dnia 24 lipca 2015 r. pozwany bank wystąpił do właściwego sądu z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak również gdy dnia 28 lipca 2015 r. referendarz sądowy we właściwym sądzie nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na rzecz pozwanej przeciwko powodowi.

Przeprowadzone czynności w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerwały bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03).

Rozpoczęty na nowo w dniu 28 lipca 2015 r. bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym został ponownie przerwany w dniu 5 października 2015 r. poprzez wystąpienie przez pozwany bank do właściwego komornika sądowego z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi na podstawie odpowiedniego tytułu wykonawczego.

Odpowiednie postępowanie egzekucyjne nie zostało zakończone, zatem w chwili zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie roszczenie było nieprzedawnione. Z tych przyczyn zarzut powoda co do przedawnienia roszczenia był nieskuteczny także względem świadczeń ubocznych egzekwowanych na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego.

W takim stanie powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy rozstrzygnął w wyroku o kosztach postępowania. Powód przegrał sprawę w całości. W takim stanie na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. powinien zwrócić pozwanemu bankowi koszty procesu przewidziany w tych przepisach. Pozwany bank nie uiścił żadnych opłat sądowych i nie ustanowił pełnomocnika procesowego w osobie adwokata lub radcy prawnego. Jedynym udokumentowanym wydatkiem procesowym pozwanego banku była opłata skarbową w wysokości 17 zł od złożonego pełnomocnictwa procesowego udzielonego pracownikowi banku. Przedstawiciel pozwanego banku nie stawił się na rozprawie i nie przedstawił spisu kosztów, wykazującego inne wydatki.

W takim stanie, Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego banku zwrot kosztów procesu w sumie 17 zł.

Z tych przyczyn i na podstawie przywołanych przepisów prawa Sąd orzekł, jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

SSR (del.) R. Masznicz

23.12.2016